

การดูแลผู้ที่เป็นโรคติดเชื้อและเสพติดในคลินิกยาเสพติดมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง แต่จำนวนผู้ป่วยในกลุ่มนี้ยังเพิ่มสูงขึ้น การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์สถานการณ์การดูแลผู้ที่เป็นโรคติดเชื้อและเสพติด ตามแนวคิดของโคนาบีเคียน ที่มีองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ โครงสร้าง กระบวนการ และผลลัพธ์ของการดูแล เลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจงประกอบด้วย 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้ที่เป็นโรคติดเชื้อและเสพติด 10 คน 2) ญาติหรือผู้ดูแล 10 คน และ 3) บุคลากรทีมสุขภาพ 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล 2) แบบประเมินพฤติกรรมกรรมการคุมสุรา 3) แบบประเมินความพึงพอใจผู้ป่วยจิตเวชไทย และ 4) แนวทางการสัมภาษณ์รายบุคคล และรายกลุ่ม เก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนกันยายน 2552 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ นำมาจัดหมวดหมู่

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างพบว่า 1.1) ไม่มีการจัดโครงสร้างองค์กร นโยบาย แผนการดำเนินงาน 1.2) มีทรัพยากรบุคคลไม่เพียงพอ และไม่มีแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่เชี่ยวชาญเฉพาะสำหรับ การดูแลผู้ที่เป็นโรคติดเชื้อและเสพติด และ 1.3) มีเครื่องมือ อุปกรณ์เพียงพอ แต่ไม่มีสถานที่ในการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัด

2. ด้านกระบวนการพบว่า 2.1) บุคลากรทีมสุขภาพไม่มีแนวทางในการคัดกรองบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพ และการป้องกัน และ 2.2) ญาติหรือผู้ดูแลให้การดูแลช่วยเหลือด้านจิตใจ มีการให้ข้อมูลข่าวสาร คำแนะนำ และการพาไปรับการรักษา

3. ด้านผลลัพธ์ หลังได้รับการบริการในคลินิกยาเสพติด โรงพยาบาลลำปาง พบว่า 3.1) ผู้ที่เป็นโรคติดเชื้อและเสพติดมีการเปลี่ยนแปลงความรู้ เกี่ยวกับสาเหตุ และ ปัจจัยของการเป็นโรคติดเชื้อและเสพติด 3.2) ผู้ที่เป็นโรคติดเชื้อและเสพติดส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการคุมสุราเพียงเล็กน้อย และ 3.3) ผู้ที่เป็นโรคติดเชื้อและเสพติด และ ญาติหรือผู้ดูแล มีความพึงพอใจในการให้บริการโดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

ผลการศึกษาในครั้งนี้ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาระบบการดูแลผู้ที่เป็นโรคติดเชื้อและเสพติด ในด้านโครงสร้าง กระบวนการ และผลลัพธ์ เพื่อส่งเสริมคุณภาพการดูแลให้มีประสิทธิภาพต่อไป

Care for persons with alcohol dependence and repeated drinking (ARD) in a drug treatment clinic has been implemented continuously; however, the number of this group is still increased. The objective of this study was to explain the care situation based on Donabedian's concept, which is comprised of 3 components: structure, process and outcome. The samples were purposively selected and consisted of 3 groups: 1) ten persons with ARD, 2) ten relatives or caregivers, and 3) nine health care personnel. The instruments used for data collection were 1) a demographic data questionnaire, 2) the Alcohol Use Disorders Identification Test, 3) the Thai Psychiatric Satisfaction Questionnaire, and 4) individual and group interview guidelines. Data were obtained in September, 2009 and were analyzed using descriptive statistics. Data from interviews were categorized.

Results of the study are as follows:

1. For structural aspects: The study found that 1.1) there were no specific structure of organization, policy and implementation plan; 1.2) there were insufficient human resources and no specific plan for development of human resources in caring for persons with ARD; and 1.3) there were sufficient tools and equipment but no space for conducting group therapy.

2. For process aspects: The study found that 2.1) health care personnel had no specific guidelines for screening, treatment, rehabilitation and prevention; and 2.2) relatives or caregivers provided mental support, to give information and advice, and to help in seeking treatment.

3. For outcome aspects: After receiving services at drug treatment clinic, Lampang Hospital, the study found that: 3.1) persons with ARD had changed their knowledge about causes and factors of alcohol dependence and repeated drinking; 3.2) most persons with ARD had slightly changed their behaviors towards alcohol drinking; 3.3) persons with ARD, and relatives or caregivers were satisfied with the services at a highest level.

The results of this study could be used as basic information for the development of effective and appropriate quality of care for persons with alcohol dependence and repeated drinking regarding structure, process and outcome.